

Posudek oponenta

na bakalářskou práci Jana Kočího na téma: „*Iniciační aspekt v šamanismu: mezikulturní komparace*“.

Ve své bakalářské práci student prokázal schopnost samostatně pod metodickým vedením vedoucího práce PhDr. Víta Erbana, Ph.D. zpracovat teoreticky zvolené téma. Bakalářská práce byla podle mého názoru vytvořena s využitím dostatečného množství informačních zdrojů s ohledem na dostupné publikace v oboru a charakter tématu této kvalifikační práce.¹ Píšete na s. 5: „*K tomuto účelu jsem vybral tři kontinenty a na nich pět etnik.*“ Logicky mne tedy napadá, jestli je současná „česká produkce“ dostatečný zdrojem k tomuto tématu a jestli Vás soustředění na českojazyčnou odbornou literaturu nějak neomezilo?² Zajímá mne, zda můžeme sledovat nějaký specifický trend v české literatuře o šamanismu (ve smyslu česky psaná Čechy pro ...) např. ve výběru kultur, témat, hodnocení apod.? Mohl bakalář při popisu situace u Burjatů částečně/v obecné rovině taky použít texty doc. Luboše Bělky (FF MU), i když se primárně vztahují k místním formám buddhismus?

S ohledem na to, že rozsah bakalářské práce by se měl pohybovat mezi 30 a 40 stranami textu, předložená práce tuto povinnost splňuje. Z hlediska formální úrovně je potřeba zmínit grafickou úroveň předloženého textu. Student se snažil během zpracovávání zamezit překlepům ve výsledném textu, což podtrhuje celkový pozitivní dojem z práce. V práci přesto bohužel nalezneme celou řadu příkladů jednoslabičných předložek a spojek, které byly ponechány na konci řádku.

Provedení citací literatury v práci bylo v souladu s ČSN a smysluplné. Poznámky pod čarou se řídí *Metodickou pomůckou k bibliografickým citacím a odkazům v textu*. V některých případech se stalo, že pro první poznámku pod čarou na konkrétní stránce byl použit výraz *Tamtéž* (např. na s. 22, 26, 38, 40 atd.). Zajímá mne, z jakého důvodu bakalář nedoplnil svou práci o obrazové přílohy k textu, které by v některých oblastech čtenáři napomohly v základní tematické orientaci? Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň splňuje požadavky kladené na tento druh textu. Bakalářská práce byla napsána čtivě, jen občas se objevují přechody typu „*Nyní bych rád přiblížil obsah jeho víze.*“ (s. 32). Z druhé strany zase tyto věty napomáhají tomu, aby text bakalářské práce nespádl do pouhého popisu.

Metody a cíle práce byly v úvodu víceméně dostatečně představeny (s. 5-6). Co se týče obsahové stránky, tak vidím několik témat k diskuzi:

1. Na s. 17 s určitou „lehkostí“ píšete: „*Etnika a společnosti, které jsem vybral, neberte jako referenční v tom smyslu, že nejvíce vystihují daný kontinent. Některé mohou daný typ šamanismu vystihovat, jiné nikoliv.*“ Můžete upřesnit, podle jakého klíče jste volil konkrétní etnika pro svou práci? Šlo je o dostupnost materiálů a „učebnicové“ typy etnik?
1. V práci některých současných religionistů probíhalo/probíhá období kritiky metodologických základů prací Mircei Eliadeho. Jak je to se současnou odbornou reflexí Eliadeho prací o šamanismu (z pohledu různých autorů a disciplín)?
2. Co po rituální stránce charakterizuje kněžskou funkci tzv. bílých šamanů (viz s. 18)?
3. V návaznosti na Váš komentář (poznámka pod čarou č. 70) k větě „*Z těchto horních světů pocházejí „dobré“ věci, takže náplní jejich práce je v podstatě prosba k nebeským duchům, aby jim zachovali přízeň a sesílali k nim „dobré“ věci*“ (s. 18) mne napadá, zda nalezneme nějakou kulturu, kde je jiným způsobem hodnotově chápána dichotomie nahore – dole (ve smyslu pozitivní - negativní)?

Bakalářskou práci Jana Kočího na téma: „*Iniciační aspekt v šamanismu: mezikulturní komparace*“ **doporučuji** k obhajobě před komisí a navrhuji hodnotit známku **výborně**.

V Českých Budějovicích 18.4. 2013

Mgr. Martin Klapetek, Ph.D.

Katedra filosofie a religionistiky TF JU

¹ Možná bude zajímavé sledovat i do budoucna, jaká témata z oblasti šamanismu se objevují v bakalářských a magisterských diplomových pracích na českých univerzitách (antropologie, religionistika).

² S vědomím toho, že v seznamu použité literatury na s. 45 je celá řada překladu zahraničních odborných textů do češtiny. Nejedná se tedy pouze o naši domácí produkci.